

Mente & Manu

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOLI AJALEHT

SUPPI TUDENGITELE: Nii mõnigi tudeng käis rahvusvahelisel tudengipäeval, 17. novembril, teist taldrikutäit kosutavat ja auravat herne-suppi juurde küsimas.

TOIMKOND: Supitermosed kohale organiseerinud Kairi Õun ja Aivar Hannolainen ei jäänud ka tühja kõhuga.

Rikkad ja helded Raekojas

Tehnikaülikooli Arengufondi vastuvõtul Tallinna Raekojas 15. novembril oli nii glamuuri kui stiilsust, ja mitte ainult suure raha kohaloleku pärast. Nii TTÜ Kammerkoori setukeelse laulu tavatult humoorikas sõnum kui pakutud kvaliteetveinide hörk valik kinnitasid ürituse kõrget klassi – ei mingit odavat populaarsust!

vaata lk 4

RAHA JA VAIMU LIIT: Arengufondi nõukogu esimees Toomas Luman heatujuliste naisstipendiaatide keskel.

Tudengid ei ole inimesed?!

Mari Klein
tegevtoimetaja

TTÜ Üliõpilasküla juhatus on viimasel nädalatel vedanud vägikaigast linnaametnikega, kes leiavad, et tudengid, kel pole raha ühiselamu üüri maksta, pole mingit toetust ära teeninud.

Tudengid kuuluvad sellisesse elanikkonnakihti, kes peab omaette elades kandma oma igapäevaseid kulusid: maksuma ühiselamu üüri ja ostma süüa. Samas pole neil kindlat sissetulekut ega ole neile ette nähtud ühtki spetsiaalset toetust. Raha aga teatavasti metsas ei kasva ega taevast sülle ei kuku.

Tudengeid, kes stipendiumi saavad, on käputäis. Kaugeltki mitte kõigil pole rikkaid vanemaid, kes võsukest toetaks, ja miks peaks üldse üks täisealine inimene oma vanematest sõltuma? Tööleminek tähendaks põhimõtteliselt senise haridustee lõppu: täiskohaga töötajaga pole kuidagi võimalik loengutes käia, rääkimata sellest, et töökohti pole valida ülikooli lõpetanutelgi. Õppelaenu ei loeta sissetulekuallikaks, sest see tuleb ju tudengitel kunagi riigile tagasi maksta.

Pealinna tudeng pole pealinna mure

TTÜ Üliõpilasküla juhatus esimehe Esko Parelo ning Üliõpilasküla juristi Maiu Avaste sõnul on olemas seadus, mis lubab toimetule-

kutoetust taotleda isikutel, kes kannavad ise oma alalise eluasemega seotud kulud ning kel pärast eluasemega seotud kulude kandmist jääb elamiseks alla 500 krooni.

Pöördudes Tallinna Linnavalitsuse ning Mustamäe Linnaosavalitsuse poole, paludes neil maksta toimetulekutoetust TTÜ ühiselamutes elavatele tudengitele, kelle majanduslik seisukord ei võimalda neil ära elada – saadi vastuseks keeldumine.

Linnavalitsus põhjendas keeldumist sellega, et toimetulekutoetust saab omavalitsus maksta isikutele, kelle alaline elukoht asub Tallinnas ning kes on Tallinna linna elanikuna registreeritud elanike registris.

Ülejäänud üliõpilasi loetakse automaatselt perekonnast ajutiselt eemalviibivateks isikuteks ning

nemad saavad Tallinna Linnavalitsuse teooria järgi toimetulekutoetust taotleda ainult oma vanemate elukohajärgselt vala- või linnavalitsuselt.

Üldiselt loetakse inimese alatiseks elukohaks koht, kus inimene alaliselt või peamiselt elab.

Mis loogika järgi saab kindlalt väita, et üliõpilane pärast kooli lõppu oma vanematekoju naaseb? (Enamus ju ei naasegi!) Mis loogika järgi peaks mingisugune Vana-Vigala või Vastse-Kuuste vallavalitsus andma valla arendamiseks laekunud raha selleks, et pealinna ühiselamu üüri maksta ja sellega soodustada elanikkonna lahkumist oma vallast?

Ülalpeetav täiskasvanu?

Eesti seaduste kohaselt loetakse kaheksateistkümneaastaseks saanud inimene täisealiseks teovõimeliseks isikuks. Nüüd aga püütakse selgeks teha, et ta peab sõltuma oma vanematest?! 18aastane inimene on üldjuhul ikkagi teovõimeline isik, kes

võib enda tahtmist mööda oma elu korraldada. Ka kuulub talle põhiseaduse kohaselt õigus vabalt liikuda ja elukohta valida. Vanematel aga ei lasu seaduse järgi kohustust ülalpidada oma üle 18 aasta vanust last.

Alaliselt ajutine

Et toetust üldse taotlema hakata, nõuab linnavalitsus taotlejalt elanike registris oma alalise elukoha registreerimist, kusjuures elukoht peab asuma Tallinnas.

Siinkohal lisatakse aga, et osa ühiselamutoast ei ole inimese alaline elukoht, kuna ühiselamu elanik on kohustatud ühiselamutoa vabastama pärast ülikooli lõpetamist...

Tekib küsimus, mis vahe on üürikorteril ja ühiselamutoal? Mõlemad tuleb ju tähtaja lõppedes vabastada ning mõlema eest maksta kindlat üüritasu. Ja ometi loetakse üürikorterit alaliste elukohtade hulka ning sellega seonduvate kulude puhul toimetulekutoetust makstakse!

vaata lk 3

In medias res

Asjajuurde

Majandushariduse kolm kriitilist küsimust

prof Alari Purju
Majandusteaduskonna dekaan

Kavandatav üleminek 3+2+3 süsteemile aktualiseerib senigi aruteluks olnud valikud kõrghariduse korraldamisel. Lõpetajate ja loomulikult ka ülikooli jaoks on kriitilise tähendusega tööjõuturu reaktsioon nendele muutustele. Pretendeerimata sama malli kasutamisele teistel erialadel, näen majandushariduse puhul vähemalt kolme kriitilist kohta.

1. Missugune on akadeemilise tasemeõppe ja spetsialiseerumise vahekord?

Senise skeemi järgi on bakalaureuseõpingud põhiliselt suunatud akadeemilisele universaalsusele, keskne rõhuasetus on maailmapilti avardavalt ainetel kõrvuti erinevate majandusanalüüsi meetodite käsitlemisega. Samas on konkreetsele erialale spetsialiseerumisele omistatud suhteliselt vähem tähtsust. Uues skeemis on bakalaureuseõpe aasta võrra lühem, kuid kavandatakse ulatuslikku magistriõppe laiendamist koos spetsialiseerumise-ga. Tööjõuturu jaoks on kriitilise tähendusega küsimus, mida ettevõtted vajavad rohkem, kas konkreetse ala spetsialiste või korralikult ettevalmistatud ökonomiste, kelle lõplik viimistlemine toimub ettevõttes mitmesuguse täienduskoolituse kaudu. Probleemil on hulk nüansse. Ilmselt võib öelda, et kui väikeetevõtete jaoks on olulisemad spetsialistid, siis suured rahvusvahelised kontsernid ja riigiasutused peavad silmas rohkem lõpetajate üldist tublidust ja edasist koolitust.

2. Missugune on tasemeõppe ja täienduskoolituse vahekord?

Probleemil on nii ülikooli sisene kui tööjõuturuga seonduv aspekt. Täienduskoolituse programmid toovad ülikooli väga vajaliku kokkupuute tegeliku majanduseluga ja ka raha. Ühtaegu, arvestades eelkõige tööaja kui ühe ressursi nappust, tähendab see ka millestki loobumist. Kui tööjõuturu segmendis peetakse oluliseks heade eeldustega kandidaate ise koolitada, siis peaks ka kõrgharidussüsteem seda oma valikutes silmas pidama. Arvestades seda tasemeõppe korraldamises ja tehes võib-olla ettevõtetele rohkem koostööd täienduskoolituse osas.

3. Mille põhjal selgitatakse välja meie lõpetajate konkurentsivõime, arvestades, et Eesti majanduses domineerivad rahvusvahelised ettevõtted?

Kas see on seotud nende konkreetsete erialaste oskustega või on esmatähtis haridussüsteemi vastavus rahvusvahelistele nõuetele? Et väliseksperdid saaksid aru, mis toimub, ning selle teabe põhjal usaldataks ka lõpetajaid tööle võtta. Nimetatud küsimustele ei olegi hetkel väga häid vastuseid, kuid nende probleemidega peame tegelema.

ÜHTSES RIVIS: Rektor Andres Keevallik koos teiste rektoritega.

Lähedal, aga samas nii kaugel

Olavi Pihlamägi
avalike suhete juht

Novembrikuu teiseks reedeks sai Tehnikaülikool Kuninglikult Tehnikaülikoolilt Stockholmis (KTH) küllakutse osaleda audoktorite, professorite ja teadusdoktorite promoveerimisel. TTÜst seadsid end teele rektor Andres Keevallik ja allakirjutanu.

Kuninglik Tehnikaülikool on oma 303 aastase ajaloo ja 17 000 tudengiga silmnähtavalt teises suurusjärgus. Seetõttu ootas nende aastapäeval lihvitud traditsioone ning akadeemilist suursugust. Ega pidanud pettuma.

Promotsiooni läbiviimiseks kasutavad rootslased suurt ja kaunist Stockholm Linnahalli, mille Sinises saalis kogu ürituse vaatamänguline osa toimuski. Ise sadu aktusi läbi viinud, sattusin nüüd vaataja toolile ja pean tunnustama – oli äraülemata mõnus.

Esmalt tekitas minus kõhedust kutsel seisnud riietuskäsk – white tie ehk frakk.

Rektor kui protsessioonis osalev persoon ei hakanud etiketti rikkuma. Mina, osalt laiskusest, osalt uskumatusest, et ega's ometi kogu pealtvaatajaskond "pingviinidena" end üles löönud pole, pakkisin kohvrissi vaid õhtuülikonna. Minu kokkumisel polnud aga piire, kui Linnahalli riietehoius avastasin vaid paar häbelikult ülikonnastatud vanahärrat, ülejäänud publikut kaunistas frakk või pikk õhtukleit. Pidulikku tunnet süendas küünlavalguselise poolhäämarus.

Muljetavaldav oli pikk protsessioon, mille ees liikus ülikooli ja teaduskonna lippude kolonn. Iga lippu saatsid tudengid. Siis tulid promoveeritavad doktorid, professorid ja audoktorid, seejärel külalisrektorid ning protsessiooni lõpetasid oma ülikooli dekaanid ja rektor.

Kogu üritust juhtis tudengiteklis, frakis ja valgetes kinnastes vanema kursuse üliõpilane, kelle auks peab ütleva, et teda ei suutnud väärkust unustama panna ka mõned väikesed viperused, mida iga suurüritus korraldajatele suudab pakkuda.

Samas mõtlesin kaastundlikult meie rektoritele, kes ava- ja lõpuaktus-

tel end laval lausa rebestavad. KTH rektor andis 37 vastsele professorile kätte kutsetunnistuse ja seejärel sätis end mugavalt esiritta vaatajaks. Neli audoktorit olid kõik USAst ning ehmatavalt mõjus iga audoktori promoveerimist kinnitav kahuripauk Linnahalli kaldapealselt. Suursugune oli küll!

176(!) doktorile tunnistuste kättemandimine läks rühmade kaupa ja kulges aupaukude saatel suhteliselt ladusalt. Mitte keegi ei kiirustanud lavaks kohandatud trepimademele ega sealt alla. Ikka aeglaselt mõõdetud samuga, et rõhutada tseremonia soliid-sugust.

Auväärseima autasuna on KTH sisse seadnud aastapremia, mille seekord sai Ericssoni kontserni tehnikadirektor dr. Jan Uddenfeldt. Preemia suurus pani ahhetama isegi rahuliku ja rikka rootslase – 800 000 SEK-i puhalt kätte! Preemiafondi asutas anonüümne annetaja 1944, igal aastal summa kasvab.

Ligi 3 tundi kestnud pidulikkust kaunistasid ooperikatkendid kutselistelt artistidelt ja sisse- ning väljamarssi saatnud orkester.

Pärast ametliku tseremonia lõppu jäid sugulased õnnitlema päevakangelasi. Kutsutute parim osa, sh meie rektor, sätis end istuma Nobeli preemiade õhtusöögist tuntud Linnahalli Kuld-sesse saali, kus ees ootas rikkalik söömaaeg.

Hiljem kuulasin kadedusega ülevaadet menüüst ja hoopis väiksema kahjutundega muljeid rektori kohustuslikust avavalsist oma lauanaabriga. Daami kohta ei maininud ta ühtegi halba sõna, kuid veerandtunnine tantsumaraton frakis tundus tallegi pisukese liialdusena.

Meie aktustel ei hakkaks ma kopeerima Stockholmis nähtut, sest seda ei luba juba noore ülikooli alles kujunevad traditsioonid. Ühtteist kasulikkust saaks sealt aga "relvastusse" võtta. Kasvõi piduliku riietuse nõude, milleks ei pea ju tingimata olema frakk! Veelkord nähtut läbi elades jääb mind vaevama mõte – oleme Rootsist kõigest 45 lennuminuti kaugusel.

Lähedal, aga samas ... nii kaugel. Veel.

Toimetus & kontakt

Tallinna Tehnikaülikooli ajaleht *Mente et Manu*

Vastutav väljaandja	Olavi Pihlamägi	19086 Tallinn, Ehitajate tee 5 (I-108)
	tel 620 3590	Üldtelefon 620 3615
Toimetaja	Mart Ummelas	faks 620 2020
Tegevtoimetaja	Mari Klein	e-mail: martu@staff.ttu.ee ,
		klein@staff.ttu.ee , www.ttu.ee/ajaleht/
Küljendaja	Reimo Leedjärv	

Neljapäeval, 23. novembril kell 14.00 TTÜ peahoone auditoriumis A-I-202

Eesti Vabariigi Peaministri MART LAARI avalik loeng "Haridus – Eesti edu võtmesõna"

Oodatud on nii üliõpilased kui õppejõud!

Tudengid ei ole inimesed?!

algus lk 1

Päris omapärane "loogika": toimetulekutoetust saavad taotleda üliõpilased, kel on piisavalt raha, et üürida linnas endale korter, ja üliõpilased, kel seda raha pole, ei saa seda ka taotleda?!

Tartusse õppima, Tallinnasse tööle!

Oma teel tõe ja õiguse poole, avastasid Üliõpilasküla esindajad, et Tartu Linnavalitsus maksab oma Alma Mater'i ühiselamutes elavatele tudengitele, kelle rahakott tavalisest õhem on, toimetulekutoetust juba mitu aastat...

"Seda põhjendasid ametnikud algusest sellega, et meie lepingud on sõlmitud kui elamispinna kasutuslepingud, Tartu omad aga kui vara üürilepingud" räägib Parelo. "See põhjendus on üsnagi naeruväärne, sest asi on puhtformaalses lepingu vormistuses, oluline on siiski selle sisu, mitte pealkiri. Tartu Üliõpilasküla annab üliõpilastele kasutada osa ühiselamutoast nagu meiegi."

Sotsiaalministeeriumi peaspetsialisti **Vaike Aljase** napp kommentaar oli, et Tartu Linnavalitsus toimib valesti.

Hiljem plahvatas pomm, mis ajab kindlasti kihisema ka Tartu sipelgapesa: mitteametlikult lisati, et asja hakatakse uurima ning võibolla tuleb Tartu Linnavalitsusel kogu toetuseraha tagasi maksta.

"Maalapsed" linnast minema!

Lugedes linnavalitsuse poolt välja toodud seadusesätteid, millest ükski pole otseselt seotud toimetulekutoetuse andmisega ühiselamutes elavatele tudengitele, on jäänud mulje, et ametnikud püüavad probleemile mitte niivõrd leida lahendust, kui võrd blokeerida kõiki teid, mis viivad tudengite jaoks positiivsete lahendusteni.

Seda näitab ju seegi, et ametlikult maksaks Tallinna Linnavalitsus toimetulekutoetust vaid neile tudengitele, kes on sündinud ja kasvanud Tallinnas ning õpivad Tallinna ülikoolides. Huvitav, kui suur

MURE: Majanduslikud raskused mõjuvad esmajoonel õppeedukusele.

protsent neist seda toetust vajab? On neil ju Tallinnas vanemad, kelle juures elada ning kes neid enamalt jaolt ikka toetavad. Riik püüaks nagu takistada noorte arenevate inimeste teed maapiirkondadest pealinna.

Parelo ja Avaste on sellise suhtumise üle ääretult kurvad. "Tegeelikult ei ole see ju üldse meie mure. Meie oleme ainult mittetulundusühing, kelle tegevuseks on eelkõige üliõpilastele majutuse organiseerimine ja ühiselamute haldamine. Meie asjaks on üürilistega lepinguid sõlmida ja nendelt raha vastu võtta."

"Siiski me tegeleme selle probleemiga, sest see on niivõrd üle-

kohtune. Ja fakt on see, et kui me selle asja uurimise ette võtsime, tahame jõuda ka lahenduseni," põrub Parelo.

Ta lisab, et ühiselamutes elavate tudengite seas on noori, kes on pärit näiteks Kohtla-Järvel ning kelle vanemad on töötud. "Nad rabelevad ennast sealsest mülkast välja. Saavad sisse riigieelarvelistele kohtadele ja nüüd peavad oma haridustee jätkma pooleli ainult selle pärast, et neil ei jätku

raha maksta ühiselamuüüri?!"

Parelo sõnab, et kui oleks kindel, et toetuse saamise asi laheneks ainult sissekirjutusega, võiks tema pärast kasvõi kõik tudengid ennast ühiselamusse sisse kirjutada. "Tundub, et toetus ei seisa ainult selle taga," tunnistab Parelo oma kahtlusi.

Kas oleme jõudnud tõesti nii kaugele, et hirm tekkida võiva suure Tallinna Ülikooli ees, mida võidakse aksepteerida ka maailmastaabis, on nii suur, et püüame teotahtelisi ja arenemisvõimelisi noori pealinnast eemal hoida ning suhtuda neisse hoiakuga: kui juba Tallinnasse tuled, vaata ise, kuidas hakkama saad?!

Venia legendi

Õigus loengule

Vladimir Koslov,
TTÜ emeriitprofessor

MÕTTETEHNOLOOGIAST II*

Pöörakem nüüd tähelepanu skeemidele (allikas: Vlady Kellik. Majandusmõtteleost. Tln 2000). Descartes'i arvates saab inimene ilmale tules kaasa nõ sünnipärase idee (põhiaktsioomid), mis teda kogu elu vältel muutumatute dogmadena saadavad (mudeliabsolutism). Areng oleks nagu täiesti välistatud (ajatus ehk antihistorism).

Bacon soovastu lähtub eeldusest, et tulist triikrauda puudutanud laps saab kogemuslikult teada, et see valu tekitab. Olles sama kogenud tulise pliidi puhul, teeb ta üksiknähtustest üldistava järelduse (induktsioon), et tulised asjad tekitavad valu (abstraktsioon).

Edasi. Olem muutub, mistõttu eilsed töed ei tarvitse täna enam paika pidada ja võivad järelikult ebatõesteks muutunud olla. Siinkohal avaneb ühtlasi tee historismi juurde. Tagasisidestuse kaudu tuleb tödede paikapidavust lakkamatult kontrollida, veada üles leida ja mõttemudelisse vajalikke parandusi teha (mudelikorrektsioon). Karl Popper omakorda tuletas öeldu alusel nn falsifitseerimisprintsipi. Tõdesid polevatki vaja otsida: kui veada juba leitud, tulevat töed ise päevavalgele

Inglise empirism andis toeka metodoloogilise lähtekoha kaasaagsetele süsteemsetele mõttekäikudele. Üldjuhul on need kolmeastmelised, nagu spordis: start, võistluskäik ja finiš. Stardiplatsiks on olem või õigemini sealt ammutatav faktiteave. Teise astmena järgneb kriitilis-analüütiliste järelduste tegemine (abstraktsioon) ja lõpuks kolmanda astmena konstruktiiv-järelduste tegemine.

Paljude poliitikute krooniline häda seisneb mõttekäikude "rajalt lahkumises" enne finišini väjajõudmist. Konstruktiivsuse asemel pakutakse välja nõ vagasid soov, ehkki juba keskajal taibati, et taolised pinnatud soovid sillutavad pigem põrguteed, kuna annavad enamasti soovituile vastupidiseid tulemusi. Tihti loobitakse heldel käel lausa irrealseid loosungeid.

Kahjuks toidab mõttekäikude

poolikust ehk lõpuleviimatuse pahet meie haridustöös valitsev tuupurlik koolidogmatism, so õpiku iga sõna puhta kullana võtmine koos õpetaja autoritaarsusega.

Paraku kandub mainitud töbi ka ülikoolide seinte vahele, tõkestades isemõtleamise arengut. Nüüdsel ajal võimendab seda pealegi veel arvuti- ja internetidogmatism. Maast-madalast kipub juurduma väärettekujutus, nagu suudaksid targad masinad meid isemõtleamise vaevast vabastada. Järgnev elu karistab aga taolise kergeusklikkuse ohvreid illusioonide purunemise šokkide ja ränkade pettumustega.

Õppeprotsessi on küll pisitasa juba korrigeerima hakatud, kuid uuenduste tegemine vajab olulist kiirendamist. Lahendi juurde jõudmise võtmeks on üleminek nn valgustuspedagoogika mudelilt vahenduspäedagoogika mudelile, mille puhul õpetaja ei ole enam kõiketeadev autoriteet, vaid isemõtleamise suunistaja-sundija. Laiskuse võitmiseks ei jätku ju igaühel piisavalt tahtejõudu. Sportlastki tuleb treeneril tagant utsitada. Isemõtlemine ei saa vajalikul määral välja kujuneda ega küpseda ilma järelejätmatuks visa mõtetreeninguta.

Ühtlasi on vaja ajatu staatika haardest vabaneda ja historistliku dünaamika juurde läbi murda: mida, miks ja kuidas MUUTA, vältimaks ajale jalgujäämist. Tuleb endale sel-

geks teha, kuidas käituda muutavas maailmas. Väär või poolik mõtlemine külvab möödapääsmatult ebaõnne ja äpardumisi. Õigeteks saab ilmselt pidada vaid niisuguseid mõttekäike, mis ei patusta ei rajalt lahkumise ega poolteel peatumisega, jõudes seega siis välja konstruktiivse finišini. Ainult niimoodi toimides võimegi loota, et jõuame oma tegevuse tõeliselt efektiivse tulemuslikkuse ja lõpuks ka parema elujärje juurde.

*algus eelmises lehenumbri

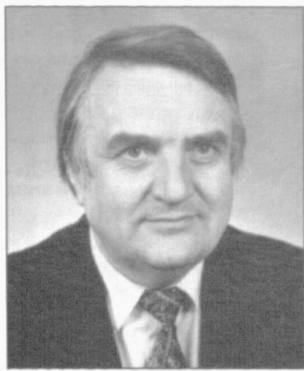
Repliik

Mõttetehnoloogist kirjutamine iseenesest saab olla ainult tervitav. Paraku on artiklis löök, mis vajab õiendamist. Väga tugevaid argumente vajab väide, et marginalistlik mõtetsuund tähendab majandusteooria asendamist majandusteoloogiaga, ja seda olukorras kus üldiselt tunnustatakse – nimetatud suuna teke andis majandusteooriale vahendid, mis muutsid selle lähedaseks eksaktsetele teadustele. Nimede kõrvale, mida Koslov mainib, tuleks lisada veel umbes nelikümmend Nobeli majanduspreemia laureaati, kellest praktiliselt kõik kasutavad ühel või teisel kujul marginalistliku mõtetsuuna rakendatud vahendeid. Marginalism tegi muuseas ka poliitilisest ökonoomiast täiesti korraliku teaduse, mis keskendub huvide, institutsioonide ja ideede seostele. Marginalism ei sobi tegelikult ka pakutud jaotusesse, olles erinevates teooriates kasutatav üldine lähenemisviis. Sama hästi võiks väita, et lõpmatu seoste kasutamine matemaatilises analüüsis on kartesiaanlik dogma. Koslov on nimetanud ühe kriitikuna Sorosit, kelle *Globalise kapitalismi kriis* on ka eesti keeles ilmunud. Nimetatud raamat annab hea ja vist ka siira ülevaate investori instinktist, aga selle teoreetilist väärtust on küsitavaks peetud, et mitte öelda enam. Õiglase retsensiooni sellele on kirjutanud näiteks Jeffrey Frankel, Brookingsi Instituudi liige ja Harvardi professor ("Soros's Split Personality. Scanty Proposals from the Financial Wizard." *Foreign Affairs* 1999, March/April).

prof Alari Purju

M&M

Vivat!

Akadeemik REIN KÜTTNER 60

Kirjutada originaalset juubelijuttu mehest, keda ülikoolis kõik tunnevad, on üpris lootusetu. Võttes arvesse juubilaril nooruslikku energiat ja tegevuslust, tekib lisaks ka kahtlus, kas kõik see pole mitte liiga varajane? Ajalooürikud tõendavad aga kangekaelselt, et see lugu pidi algama just 25. novembril 1940.

Läinud ajas tagasi möödunud sajandi keskpaika, tõdegem, et juubilar sai juba varases noorpõlves aru tänapäeval üha populaarsust võitva interdistsiplinaarse õppe vajadusest. Alustanud tehnikahariduse omandamisega Tallinna Polütehnikumis elektri alal, jätkas ta tollases TPI mehaanikateaduskonnas, et seal lõplikult armuda infotehnoloogiasse. Kahe õppeperioodi vahel mõnda aega tööstuselektriku-na töötamine osutab, et ta pole olnud ka mingi siidikäsi.

Loodame, et lugeja andestab, kui traditsiooniline detailne väljavõte personaliosakonna toimikust seekord ära jääb. Loetleme vaid mõne olulisima etapi juubilaril akadeemilisest karjäärast: 1965 – TPI lõpetamine *cum laude*, 1971 – tehnikakandidaat, 1991–2000 TTÜ teadusprorektor, 1992 – raalintegreeritud projekteerimise ja tootmise professor, 1997 – Eesti Teaduste Akadeemia akadeemik tehnikateaduste alal.

Akadeemik Küttner on rahvusvaheliselt tunnustatud teadlane rakendusinfotehnoloogia alal, kelle teadustöö põhisuunaks on samaaegse tootearenduse ja raalintegreeritud tootmise meetodid ning tarkvarasüsteemid.

Kolleege on alati lummanud juubilaril erudeeritus ja entsüklopeedilised teadmised. Ta on üks harvadest inimestest, keda pole vaja liidriks valida, sest igal oma tegevusalal ta lihtsalt on loomulik liider. Kadestatavad on tema energia, töövõime ja tegevuse haare.

Hea kolleeg, Rein, jää ka edaspidi selliseks, kõige liikumapanejaks ja arengumootoriks, nagu Sa seniigi oled olnud. Selleks soovime Sulle hästi palju jaksu ja tervist!

Kolleegid masinaehituse instituudist

Sic!

Juubelinäitus "Akadeemik REIN KÜTTNER 60" on 21.11.-11.12. avatud raamatukogu galeriis.

Professor URVE KALLAVUS 50

Oma esimese juubelini on jõudnud materjaliuuringute keskuse juhataja professor Urve Kallavus. Urve on meie majas hästintuntud inimene, kes kogu aktiivse elu on veetnud Tallinna Tehnikaülikoolis. Alustas 1969. aastal üliõpilasena KP erialal, mille lõpetas elektroonikainseneri *cum laude* diplomiga 1974. Järgnes töö füüsika-instituudis insenerina. Kui 1980 asutati materjaliuuringute keskuse eelkäijana elektronmikroskoopia laboratoorium, oli ta asutajaliikmete seas. Kogu järgneva elu on Urve oma ammendamatu energia pühendanud materjaliuuringutele, selle loogiliseks tulemiks oli valimine õppetooli professoriks 1995 ja materjaliuuringute keskuse juhatajaks 1996. Kui algusaastatel tegeles ta vastavalt omandatud erialale pooljuhtide uurimisega, siis juba Dr. Habil. Chem. kraadi sai ta Läti Teaduste Akadeemias puidu ultrastruktuuri-alase tööga. Talle on iseloomulik kaasaegsete füüsikalise-keemiliste materjalide uurimismeetodite rakendamine traditsiooniliste materjaliuuringute piirialadel, näiteks ajaloolise paberi ja naha, viikingite perioodi hõbeda, puidu ja teiste ehitusmaterjalide biodegradatsiooni jt uurimisel.

Selle kõige kõrval jätkub Urvel aega tegelda koerte kasvatamise, aianduse ja kuival maal kala püüdmisega.

Head tervist ja jätkuvat energiat soovivad kolleegid materjaliuuringute keskusest

Rikkad ja helded Raekojas

algus lk 1

Odavusest oleks kohatugi kõnel- da, kui võtta arvesse, et kohale tul- nud firmajuhid ja ettevõtjad esin- dasid kogu Eesti ärimaailma eliiti, sadadesse miljonitesse ja miljar- deisse ulatuvate aastakäivetega ettevõtteid. Kõik nad on rahastanud 2000. aastal jagatavaid stipendiume kogusummas üle poole miljoni kroo- ni. Senistele partnereile lisandusid samas sõlmitud koostöölepingute kaudu Eesti Telefon ja Saku Õllete- has. Lisaks firmadele laienes ka eraisikute ring, kes annetasid Vilist- laskapitali oma isiklikust kukrust 50 000 krooni: Olaf Herman, Tõnu Koppel, Robert Lepikson, Rain Lõh- mus, Egon Mats, Jaanus Otsa, Mait Schmidt, Arno Sillat ja Tõnu Toomik.

Teisalt olid kohal TTÜ üliõpilased, 20 stipendiumisaajat, kes ei käsuta täna küll miljoneid, kuid kellele an- tud 15–40 000 kroonine aastastipen- dium võib olla just see kriitiline mass, mis teeb temast tuleviku Eesti tipp- spetsialisti, uustehnoloogiaettevõtte juhi ning miljardite – rahaühikuks siis küll juba euro – käsutaja.

Rektor Andres Keevallik pani äri- juhtidele südamele, et Eesti ma-

janduse ja ettevõtluse tulevik on suurelt jaolt just nende kätes, sest riik on tehnikahariduse toetamisel olnud seni hämmastavalt ihne. Tallinna Tehnikaülikooli ja Tartu ülikoolide riigitoetuste erinevused on olnud kordades. Kui Soomes toetab riik insenerikoolitust keskmiselt viis korda suurema rahaga kui Eestis, paneb see igatahes mõtlema. Aeg on kaevikust välja tulla ja näidata, mil- leks me oleme võimelised, vastas sellele omapoolse paljulubava üleskutsega Saku Õlletehase juha- tuse esimees Cardo Rimmel.

Talle võiks omakorda kinnitada: *bonus quod bene fit haud perit* – heateod headele inimestele ei lähe kaotsi.

Mart Ummelas

P.S. Arengufond tänab telekom- munikatsiooni eriala tudengeid, IAESTE Eesti liikmeid Liisi Moksi ja Meelis Ausi, kes tegusalt aitasid vastuvõtu ettevalmistamisel ja läbiviimisel.

Stipendiumi saamine pole raske...

...tuleb vaid korralikult koolis käia, kõik eksamid õigel ajal sooritada ning infot jälgida.

Selles veendus ka Tehnikaülikooli majandusteaduskonna magistrant Paavo Siimann. Üks neist õnnelikust, kellele kolmapäeva õhtul Raekoja pidulikus õhkkonnas anti üle TTÜ Vilistlaskogu Peeter Riida nimeline stipendium.

Majandusarvestuse eriala magist- riõppe tudeng oli tunnustuse üle sii- ralt rõõmus ning tunnistas Mente et Manule, et stipendiumi saamine pole tegelikkuses sugugi nii keeruline, kui arvatakse.

"Konkursi tingimuseks oli see, et pidi õppima majandusarvestuse eri- alal ning ei tohtinud olla võlgu ehk tegemata eksameid," rääkis värskel stipendiaat, kellel on ühena vähes- test majandusarvestuse magistran- tidest kõik eksamid korralikult ning õigeaegselt tehtud. Hoolimata sel- lest, et ta juba mitmendat aastat koo- li kõrvalt täiskohaga töö käib. Konkursi toimumisest sai noormees teada kooli stendilt.

Siimann, kes TTÜ majandus- arvestuse eriala bakalaureuseõppe läbinud on, annab praegu teadus- magistriõppe pedagoogilise praktika raames loenguid oma eriala neljan- da kursuse bakalaureuseõppe tudengitele.

"Nii et teine tudeng, kes Peeter Riida nimelise stipendiumi sai (Silver Mäll - M.K.), on teoreetiliselt minu õpilane," naeris ta ning lisas, et seda ei teadnud neist kumbki enne, kui

ÕNNELIK STIPENDIAAT: Paavo Siimann oli üks neist, kellele kolmapäeval Raekojas stipendium kätte anti.

Raekoja saalis teineteisega kõrvuti istuma juhtusid.

Kuhu magistrant oma üsna oota- matult sülle kukkunud, aga täiesti ära teenitud stipendiumi täpselt paigutab, ta veel ei tea, sõnas vaid: "Tõenäoliselt kulutan ikka enese- täiendamiseks."

Mari Klein

Peeter Riit (1949 - 1994) oli audiitorfirma KPMG asutajaliige, kes koos mitmete teiste kaas- maalastega kaheksa aasta tagusel tormisel sügisööl Läänemeres oma viimse —

"Estonia" nimelise puhkepaiga leidis.

Alates 1999 aastast antakse Tehnikaülikooli majandusarvestuste tudengitele igal aastal kaks Peeter Riida nimelist stipendiumit. Üks bakalaureuse ja teine magistriõppe tudengile.

Ignorantia iuris neminem excusat

Seaduse mittetundmine ei vabanda kedagi